

synes, at der foregribes ikke noget som helst ved at vedtage denne lille Lov, og at de Folk, som den berører, have et billigt Krav paa nu endelig en Gang at se denne Sag ordnet.

Dernæst har jeg ikke noget imod, at der nedsættes en Kommission, saaledes at de øvrige Statsarvefæsteforhold tages op til en samlet Undersøgelse og Overvejelse, og det er derfor, at det Mindretal, hvortil jeg hører, subsidiært har kunnet slutte sig til Flertallets Forslag om en blandet Kommission og til den Dagsorden, Flertallet har stillet Forslag om.

Finansministeren (Vilhelm Lassen):

Det ærede Medlem, der nu satte sig, gaar unægtelig den forkerte Vej. Han vil først have dette Lovforslag vedtaget og bagefter nedsat en Kommission. Men Sagen er den, at naar dette Lovforslag er vedtaget, er Sagen afgjort ikke alene for denne Afgift, men for en Række andre Afgifter.

Det, der foreligger for denne Afgifts Vedkommende, er jo det, at der er indkommet en Række Klager over, at da Afgiften i sin Tid blev fastsat ved Forhandling mellem Yderne og Statskassen, blev der brugt forskellige Forestillinger, som gjorde, at Afgifterne efter Datidens Mening bleve satte for højt. Det er de Beretninger, man hører, ikke alene angaaende denne Afgift, men som man kender og hører angaaende en lang Række andre Arvefæsteafgifter, ikke alene til Staten, men ogsaa til en lang, lang Række private Godsejere rundt omkring i Landet. Og hvis det først bliver slaaet fast med Hensyn til en særlig Afgift paa Bornholm, at naar der historisk havde været en saadan Række Klager i en vis Række Aar, saa skulde Arvefæsteafgiften nedsættes med et vilkaarligt Beløb, som her foreslaas, et Beløb, der ikke for den enkeltes Vedkommende staar i Forhold til den Uret, der muligvis — det er et svagt: muligvis — kan være forøvet mod en af hans Forgængere — hvis det er slaaet fast her, at man over en Bank ved en vilkaarlig Nedsættelse maa reducere en Arvefæsteafgift for en Række Ydere, fordi der eksisterer en Tradition om, at der muligvis mod vedkommende Yderes Forgængere er øvet en Uret, hvis specielle Størrelse man aldeles ikke kan konstatere, saa er det saamænd unødvendigt at komme med en Kommission bagefter, for saa have vi begyndt at vikle Nøglet op, og saa vikler det sig op af sig selv. Naar først denne Arvefæsteafgift for Udmærkslodderne paa

Bornholm er nedsat, kommer straks Høveriafgiften i Frederiksborg Amt efter. For dens Vedkommende eksisterer ganske lignende Forhold, og det er en given Ting, at man i Frederiksborg Amt øjeblikkelig vil sige, at naar Afgiften er nedsat for Bornholms Vedkommende, er det en nødvendig Konsekvens, at det samme sker for denne Afgifts Vedkommende, sker straks uden nærmere Undersøgelse ved en Kommission, og sker ved et eller andet Afslag, man vilkaarlig vælger, som man har valgt det i dette Tilfælde, og naar det er sket for denne Afgift, ruller man videre. Jeg synes ikke, der ret vel kan være nogen god Mening deri.

Det ærede Medlem sagde, at jeg havde allerede ved Finanslovens første Behandling bestemt forklaret, at der i sin Tid var sket disse Ydere saa og saa megen Uret, at de vare blevne lokkede og truede. Jeg har refereret, hvorledes Fremstillingen er given, jeg har sagt, at det var Datidens Mening — og maaske med en vis Ret —, at man havde anvendt Midler, man ikke burde anvende, for at faa de daværende Besiddere til at gaa ind paa de Forslag, som bleve stillede. Men jeg er ganske vist ikke saa kyndig i den Sag, har ikke undersøgt de historiske Dokumenter saa sikkert, at jeg paa nogen Maade har villet eller kunnet fastslaa, at der var øvet Uret. Hvad jeg derimod kan fastslaa bestemt, er det, at der er ikke øvet Uret mod de nuværende Besiddere af disse Arvefæsteejendomme. Det er nu en Gang en Kendsgerning, at de have købt dem med de Arvefæsteafgifter, der hvilede paa dem. Det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen) kom nu med den Forklaring, at disse Ejere muligvis have købt dem med det lønlige Haab, at Staten senere skulde slaa af paa disse Afgifter, der ere fastsatte ved privatretlig Kontrakt. Jeg maa sige, det maatte være meget forhaabningsfulde Mennesker, hvis de havde sluttet Handel paa et saadant Haab, det have de selvfølgelig ikke, og det er da ogsaa et Punkt, som det nok var værd at faa undersøgt lidt nøjere, om vi virkelig skulde give de nuværende Besiddere af Ejendommene en Gave i Anledning af mulig Uret, der er øvet mod deres Forfædre. Det er ogsaa værd ved en Kommission at undersøge, hvor langt dette Princip vil komme til at række, thi have vi først slaaet det Princip fast, saa ende vi ikke ovre paa Bornholm, saa er der meget her i dette Land, vi komme til at bøde for.